

Handläggare Jernhusen:
Olof Kjellström
olof.kjellstrom@jernhusen.se
Tel: 0734-13 32 66

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se
helene.lassi@regeringskansliet.se

Ert diarienummer:
N2018/04684/BB

Remissyttrande över utredningar och förslag för ett mera hållbart byggande

Jernhusen ("Jernhusen, bolaget, vi") har tagit del av "Resurseffektiv användning av byggmaterial", "Klimatdeklaration av byggnader" samt "Dokumentationssystem för byggprodukter" och ger härmed sitt yttrande över dessa.

Sammanfattande kommentarer om materialet

Jernhusen ser positivt på ambitionen att bygg- och fastighetssektorn ska vara en central del i att vi ska nå ett mer hållbart samhälle. Det rör sig både om klimatpåverkan i form av minskade utsläpp och även hur material kan återanvändas i olika former.

Samtidigt ser bolaget utmaningar i att låta materialet ingå i ett cirkulärt byggande. Det handlar både om att inte bygga med material som funnits vara hälso- och miljöfarligt, men även ur hur materialegenskaper har påverkats under tid och genom rivning. Till detta kommer också utmaningen att få en hållbar ekonomi och samtidigt utveckling och ett byggande för att möta urbanisering och andra behov.

Den grundläggande frågan kanske är att vi ska se till att de byggnader vi uppför blir så bra och användbara att de inte behöver rivas?

Yttrande över "Klimatdeklaration av byggnader"

Sammanfattning:

Jernhusen ser positivt på att inleda arbetet med att minska bygg- och fastighetssektorns klimatpåverkan. Det känns dock ovisst om lagförslaget i den inledande fasen faktiskt kommer leda till ändrat beteende eller inte. Det är viktigt att det finns verktyg som underlättar denna nya typen av rapportering och krav, så som lagförslaget föreslår med nationella databaser.

Positivt:

Jernhusen är överlag positiva till förslaget då det kommer innebära en förflyttning för branschen i ett större ansvarstagande gällande klimatpåverkan inom sektorn. Jernhusen instämmer i referensgruppens åsikter om en långsiktig färdplan för ytterligare moduler och gränsvärden. (s15). Det är även viktigt med den öppna nationella databasen (s49, 57)

Negativt:

Jernhusen delar helt det som framkommer på sidan 105 att inte hela livscykelperspektivet betraktas. Det är enbart modulerna A1-A5 som tas med, vilket kan leda till suboptimeringar. Detta i form av att välja material och metoder som är bra för den första fasen, men inte för byggnadens resterande livslängd. För att det ska vara en livscykelanalys bör hela livscykeln omfattas, även om det är svårt att göra rent praktiskt.

Yttrande över ”Resurseffektiv användning av byggmaterial”

Som framgår av utredningen står byggnation av hus för en stor del av avfall och utsläpp, både i Sverige och inom EU som helhet. Utredningskommittén ska enligt direktivet analysera behovet av reglering för att minska miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv (sid 31). Den första frågan infinner sig då; hur långt är livscykelperspektivet? Antas det ett visst antal år eller är det den förväntade livstiden för den aktuella byggnaden? Eller bör perspektivet vara de ingående materialens livscykler? Det senare skulle främja ett byggande (konstruktionsmässigt) som underlättar cirkuläritet.

Enligt utredningen blir en stor del av materialet vid rivning rent avfall. Lite återvinns, återanvänds och än mindre ingår i en cirkulär ekonomi. Utredningen visar också på de problem som finns inom återvinning och inom de cirkulära delarna. Det finns också en ambition att den absolut största delen av avfallet ska återvinnas och ingå i ett cirkulärt system. Dock ser inte vi att det tydligt framgår huruvida tidigare använt material i byggnader ska användas för nya byggnader eller för andra ändamål.

Utredningen belyser flera gånger den viktiga aspekten att material som finns i dagens byggnader kan innehålla ämnen som är olämpliga att använda på nytt. Material som ansågs fullgoda och riskfria när byggnaden uppfördes är med dagens kunskap kanske inte lämpliga att använda igen, av flera skäl.

Yttrande över "Dokumentationssystem för byggprodukter"

Sammanfattning:

Jernhusens ställer sig positiva till lagförslaget om en så kallad loggbok för byggvaror. Detta eftersom det är en positiv förflyttning för branschen och ett steg för ökad kontroll och kännedom gällande material i byggnader. Jernhusen anser det vara positivt att utöka loggbokens funktion till förvaltningsskedet. Jernhusens anser att förslag B utav handlingsalternativ är det mest rimliga utifrån boverkets bedömda konsekvenser av de olika alternativen.

Positivt:

Jernhusen ser positivt på att det fortfarande är upp till att byggnadsverkets ägare själva kan välja loggboksystem. Jernhusen anser också att det är en rimlig bedömning i vilka lokaliteter som ska omfattas samt att det är klokt i detta skede att avvakta med befintliga byggnader. Jernhusen ställer sig positiva att utgå ifrån miljöcertifieringssystemen när det gäller vilka byggprodukter som bör finnas med i loggboken. (sidan 44, 5.3 stycke 1)

Negativt:

Inom bygg- och fastighetsbranschen är det vanligt med internationella aktörer och att material för byggnation handlas över nationsgränser. Därför anser Jernhusen att det är viktigt att det blir tydligt för branschen att den tillämpning och utveckling som sker i Sverige också är i linje med EU-lagstiftning. Samtidigt behöver konsekvensanalysen också belysa hur den gemensamma, inre marknaden bidrar eller påverkas till att nå det mål som ska uppnås.

På sidan 10 anges att konsekvensanalysen visat på att kostnaderna skulle överstiga nyttorna. Ibland kan effekten bli så i ett initialt skede och att nyttan sedan överstiger kostnaderna. Vi vill gärna se en bedömning för när och om så förväntas att ske.

Frågor:

En frågeställning är vad som händer om byggnadsverkets ägare upptäcker felaktig information från byggherren när ändringar ska göras i byggnaden. Kan det finnas någon problematik med överlämningen från byggherren till ägaren av byggnaden? Hur hanteras eventuella avvikelser i så fall om detta uppmärksammas vid stickprovskontroller?

Stockholm den 15 december 2018

Olof Kjellström

Ansvarig för samhällskontakter, Jernhusen AB